

Effekter av psykososiale tiltak for å redusere skolevegring hos elever i barne- og ungdomsskolen

Forskningsresultater av middels god kvalitet viser at kognitiv atferdsterapi (KAT) øker skoledeltakelsen, men ikke har noen effekt på angst

Hva er formålet med denne oversikten?

Denne systematiske oversikten fra Campbell undersøker effektene av psykososiale tiltak for å redusere skolevegring blant elever i barne- og ungdomsskolen. Oversikten oppsummerer funnene fra åtte studier.

Kognitiv atferdsterapi (KAT) for elever med alvorlige emosjonelle kriser øker skoledeltakelsen, men har ingen effekt på angst.

Hva handler denne oversikten om?

Elever som har problemer med å være på skolen på grunn av emosjonelle kriser kan utvikle skolevegring. I motsetning til skulking er skolevegring et resultat av elevers redsel, angst eller depresjon. Denne oversikten oppsummerer studier av psykososiale tiltak. Disse tiltakene er hovedsakelig atferdsterapi som kan innebære avslapning, sosial ferdighetstrening, eller kognitiv atferdsterapi.

Denne oversikten undersøkte om psykososiale tiltak mot skolenekting reduserte angst og økte skoledeltakelsen.

Hvilke studier er inkludert?

Åtte studier med totalt 435 elever med skolevegring er oppsummert i denne oversikten.

Oversikten omfatter studier publisert mellom januar 1980 og november 2013. Studier som utelukkende så på effektene av legemidler, eller studier som ble gjennomført ved institusjoner for døgntilrettelagt omsorg, ble ikke inkludert. Alle unntatt én studie undersøkte effektene av kognitiv atferdsterapi i en eller annen variant, og de fleste ble gjennomført i et klinisk miljø.

Hva er de viktigste resultatene i denne oversikten?

Forskningsresultater av middels god kvalitet viser at kognitiv atferdsterapi (KAT) øker skoledeltakelsen, men ikke har noen effekt på angst.

Effekten av de psykososiale tiltakene på angst var ikke statistisk signifikant. Effekten på skoledeltakelse var signifikant.

Hvor oppdatert er denne oversikten?

Denne oversikten ble påbegynt i november 2013 og ble publisert i mai 2015.

Hva er Campbell Collaboration?

Campbell Collaboration er et internasjonalt, frivillig, ikke-kommersielt forskningsnettverk som publiserer systematiske oversikter. Vi oppsummerer funn fra, og evaluerer kvaliteten på, studier som belyser spørsmålet om effekt av programmer innen sosial- og velferdsfeltet. Målsetningen vår er å hjelpe mennesker til å ta bedre valg og beslutningstakere til å ta bedre politiske beslutninger.

Om dette sammendraget

Dette sammendraget ble utarbeidet av Gary Ritter (University of Arkansas) og er basert på den systematiske oversikten fra Campbell 2015:12 "Psychosocial Interventions for School Refusal with Primary and Secondary Students: A systematic review" av Maynard, B. R., Brendel K. E., Bulanda, J. J., Heyne, D., Thompson, A. og Pigott, T. D. (DOI: 10.4073/csr.2015.12). Anne Mellbye (R-BUP) har utformet sammendraget, som ble redigert av Howard White og produsert av Tanya Kristiansen (begge fra Campbell Collaboration).

Det var risiko for systematiske skjevheter i de fleste studiene i oversikten, som kan fordreie de estimerte effektene i en positiv retning. Mange inkluderte studier beskrev ikke klart nok hvordan de randomiserte deltakere til behandlings- eller kontrollgrupper. Derfor må resultatene tolkes med forsiktighet.

Kognitiv atferdsterapi (KAT) kan være effektiv mot skolevegring

Hva betyr resultatene?

Skole er en viktig del av barn og unges utvikling. Det er derfor viktig å ta for seg skolevegring for å sikre at alle elever har et godt forhold til det å gå på skolen. De mest hyppig undersøkte tiltakene mot skolenekting er atferdsmessige tilnærminger og kognitiv atferdsterapi (KAT). Målet med disse programmene er å redusere angst hos den unge og øke skoledeltakelsen.

Resultatene tilsier at kognitiv atferdsterapi (KAT) kan være effektiv mot skolevegring. Men det er generelt for få robuste studier til at man kan trekke noen sikre konklusjoner. Fremtidige studier bør ha et større deltakergrunnlag og være oppmerksomme på potensielle systematiske skjevheter. Man bør også vurdere å undersøke effekten av andre typer tiltak for denne gruppen. Det trengs også studier med lengre oppfølgingstid som kan si noe om effektene på angst på lengre sikt.